

За даними ООН, у зв'язку з пандемією коронавірусу у світі домашнє насильство збільшилося вдвічі. Карантинні заходи, спричинені COVID-19 збільшують фізичне, психологічне та економічне навантаження на жінок! У всьому світі жінки складають 70% працівників сфери охорони здоров'я та сектору соціальних послуг і виконують втричі більше неоплачуваної домашньої роботи та догляду за дітьми ніж чоловіки.

Запам'ятайте - хатня робота не ділиться на «чоловічу» та «жіночу»!
Господарська робота, приготування їжі, прибирання, виховання дітей та догляд за похилими родичами – це спільний обов'язок!

Згідно Сімейного кодексу України, жінка та чоловік мають рівні права і обов'язки у сімейних відносинах, шлюбі та сім'ї. Вони мають право розподілити між собою обов'язки в сім'ї та повинні утверджувати повагу до будь-якої праці, яка робиться в інтересах сім'ї. Усі найважливіші питання життя сім'ї мають вирішуватися подружжям спільно, на засадах рівності. Тож такі обставини як карантин – лише затверджують рівні права та обов'язки сторін!

Доречі, систематичні дії, що призводять до погіршення якості життя партнерки/партнера, згідно ст. 126-1 Кримінального Кодексу України, від 11.01.2019р. вважаються злочином!
Домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи, карається громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до двох років.

Крім того, Законодавство України у сфері протидії домашньому насильству закріплює чотири форми такого насильства: фізичне, сексуальне, психологічне, економічне.

Прояви фізичного насильства

- ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання;
- незаконне позбавлення волі; нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень;
- залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані тощо.

Прояви сексуального насильства

- примус до статевого контакту, в тому числі з іншою особою;
- вчинення дій сексуального характеру у присутності дитини або стосовно дитини незалежно від її згоди;
- примус до небажаних форм статевих контактів тощо.

Прояви економічного насильства

- позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними;
- залишення без догляду або піклування;
- перешкоджання в отриманні лікування чи реабілітації;
- заборона працювати (навчатися) або примушування до праці тощо.

Прояви психологічного насильства

- словесні образи, погрози;
- приниження, переслідування, залякування;

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ПЕРЕДБАЧАЄ НАСТУПНІ СПЕЦІАЛЬНІ ЗАХОДИ ЗА ВЧИНЕННЯ БУДЬ-ЯКИХ ПРОЯВІВ НАСИЛЬСТВА:

Обмежувальний припис стосовно кривдника містить такі заходи тимчасового обмеження:

1 - заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування)

з постраждалою особою;

2 - усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом праваспільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;

3 - обмеження спілкування з постраждалою дитиною;

4 - заборона наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою;

5 - заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею;

6 - заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

Важливо!

- Виноситься судом на строк від одного до шести місяців з можливістю продовження.

- Ухвалюється за заявою постраждалої особи або її представника, яка подається до суду за місцем проживання постраждалої особи.

Взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи:

Здійснення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України організаційно-практичних заходів щодо контролю за поведінкою кривдника з метою:

- недопущення повторного вчинення насильства,

- за дотриманням ним тимчасових обмежень його прав та виконанням обов'язків, покладених на нього у зв'язку із вчиненням насильства.

Ставлять на профілактичний облік кривдника з моменту виявлення факту насильства тривалістю на _____ 1 рік.

Важливо!

Порядок взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника у випадку вчинення домашнього насильства визначений наказом Міністерством внутрішніх справ України від 25 лютого 2019 року №124.

Терміновий заборонний припис містить наступні заходи:

- зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;

- заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи;

- заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою.

Зазначені вимоги поширюються також на місце спільного проживання (перебування) постраждалої

особи та кривдника незалежно від їхніх майнових прав на відповідне житлове приміщення. Обмежувальний припис підлягає негайному виконанню і видається на строк від 1 до 6 місяців та може бути додатково продовженим ще на строк не більше 6 місяців.

Важливо!

Працівники уповноваженого підрозділу органів НПУ **можуть** у встановленому законом порядку застосовувати поліцейські заходи примусу для виселення з житлового приміщення кривдника, якщо терміновий заборонний припис передбачає зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи, а кривдник відмовляється добровільно його залишити.

Терміновий заборонний припис вноситься за заявою постраждалої особи, а також за власною ініціативою працівником уповноваженого підрозділу органів Національної поліції України за результатами оцінки ризиків.

Відмова постраждалої особи від спілкування з представниками НПУ для проведення оцінки ризиків може свідчити про високий рівень імовірності вчинення домашнього насильства по відношенню до неї та може бути підставою до видачі ТЗП.

Кривдник, стосовно якого винесено терміновий заборонний припис, згідно з яким він повинен залишити місце спільного проживання (перебування) з постраждалою особою, зобов'язаний повідомити про місце свого тимчасового перебування уповноважений підрозділ органів Національної поліції України за місцем вчинення домашнього насильства.

Важливо!

Невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення кривдником про місце свого тимчасового перебування **передбачає настання адміністративної відповідальності**. Важливо, що питання про доцільність винесення термінового заборонного припису пріоритет надається безпеці постраждалої особи.

Направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Програма для кривдника – це комплекс заходів, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника та формування в нього нової, неагресивної психологічної моделі поведінки, відповідального ставлення до своїх чинків та їх наслідків, у тому числі до виховання дітей, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

Направляється судом (або з власної ініціативи кривдника) на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством.

Відповідальними за виконання програм для кривдників, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, які організують та забезпечують проходження кривдниками таких програм.

У разі неявки кривдника для проходження програми для кривдників або ухилення від проходження програми без поважних причин суб'єкти, відповідальні за виконання програм для кривдників, надають протягом трьох робочих днів письмове повідомлення про це уповноваженому підрозділу органів Національної поліції України для вжиття заходів – притягнення до кримінальної відповідальності.

Важливо!

Притягнення кривдника до відповідальності за не проходження програми для кривдників не звільняє його від обов'язку пройти таку програму.

Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників (ст. 390-1 КК) визнано злочином!

Кривдник несе адміністративну, кримінальну та цивільно-правову відповідальність за скоєння злочину чи невиконання спеціальних заходів, передбачених Законом України про запобігання та протидію домашньому насильству !

Згідно Статті 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі його винесення, -тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до семи діб.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Згідно Статті 126-1 Кримінального Кодексу України Домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо теперішнього чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких до них відносинах, що не спричинило тяжких наслідків та передбачає відповідальність у вигляді громадських робіт на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або арешт на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.

Ви можете отримати психологічну та правову консультацію за телефонами всеукраїнських «гарячих» ліній:

15-47 – Цілодобова Урядова «гаряча лінія» для осіб, які страждають від домашнього насильства. Дзвінки є безкоштовними зі стаціонарних та мобільних телефонів, анонімними й конфіденційними;

0 (800) 500 335 (зі стаціонарних телефонів) або **116 123** (з мобільного телефону) у будні з 10-00 до 18-00 – Національна гаряча лінія з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації. Дзвінки безкоштовні зі стаціонарних та мобільних телефонів будь-яких операторів по всій території України.

0 800 213 103 – безкоштовна цілодобова правова допомога;

У Запорізькій області:

(061) 224-39-10- дистанційний пункт відділу «Запорізьке бюро правової допомоги»

У Донецькій області:

(095) 429 20 53; тел. (0626) 66-49-85 - Донецький обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

0 800 505 102 «Гаряча лінія» Національної поліції в Донецькій області

У Луганській області:

066 915 72 00 – «гаряча лінія» у Луганській області з питань попередження домашнього й гендерно обумовленого насильства та дискримінації за ознакою статі. Графік роботи: понеділок – п'ятниця з 8-00 до 17-00 (перерва з 12-00 до 13-00), тарифікація дзвінків згідно з тарифом Вашого оператора.